

KONKURS!

Z okazji międzynarodowego dnia JĘZYKA OJCZYSTEGO zapraszamy wszystkich uczniów z klas II – VI na IV. edycję konkursu „CZYSTY OJCZYSTY“. Już czwarty rok zgłębiamy tajniki naszej pięknej polszczyzny! Aby wziąć udział w konkursie należy prawidłowo rozwiązać odpowiednią liczbę zadań:

Klasy II → 5 zadań

Klasy III → 7 zadań

Klasy IV → 8 zadań

Klasy V → 10 zadań

Klasy VI → 12 zadań

Odpowiedzi do zadań zapisuj na karcie odpowiedzi, którą podpisz wcześniej imieniem, nazwiskiem i klasą. Pamiętaj, żeby prawidłowo zapisać numer zadania, który rozwiązujesz. Kartę odpowiedzi wrzuć do kolorowego pudełka, które stoi obok sekretariatu. Konkurs trwa do 14. kwietnia. Jak co roku przewidziano nagrody dla tych, którzy najlepiej poradzą sobie z zadaniami 😊

ZAPRASZAMY!

Karolina Bińkowska i Joanna Majewska

ZADANIE 1

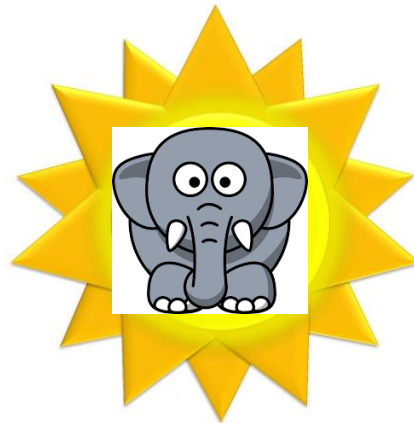
NOWE WYRAZY

*Napisz nowe wyrazy zawierające podane słowo. Zapisz minimum **trzy** nowe wyrazy.*

Przykład:

KROK - *krokodyl, krokiet, krokus, wykroki*

- 1) RYBA
- 2) PARK
- 3) SMAR
- 4) KARA
- 5) PLAN
- 6) WIATR
- 7) MOTOR
- 8) PROM
- 9) MUZY

Klasa II

- 1) BOK
- 2) PAS
- 3) LIS
- 4) MAK
- 5) MAM
- 6) KOT
- 7) LOK
- 8) LOT
- 9) BAR

ZADANIE 2

POWIEDZENIA

*Zastąp odpowiednimi czasownikami powiedzenia, przysłowia.
Rozwiązując zadanie przepisz powiedzenie/przysłowie i wybrany
czasownik, którym możemy je zastąpić.*

Przykład:

bujać w obłokach – marzyć

Czasowniki: **usłyszeć, spojrzeć, wywyższać się, spodobać się,
denerwować kogoś, ryzykować, starać się, uciec, zamilknąć,
zawieść kogoś, ukarać, lekceważyć, bać się**

- 1) grać na nerwach
- 2) wpaść w oko
- 3) obić się o uszy
- 4) chodzić na rżęsach
- 5) nadstawiać głowę
- 6) nabrać wody w usta
- 7) wziąć nogi za pas
- 8) mieć duszę na ramieniu
- 9) wystawić do wiatru
- 10) dać po nosie
- 11) mieć w nosie
- 12) zadzierać nosa
- 13) rzucić okiem

ZADANIE 3

CO ŁĄCZY?

Znajdź ukryte wyrazy, odpowiadając na pytanie: Co łączy?

Udzielając odpowiedzi zapisz numer i znaleziony wyraz.

Przykład:

Co łączy wartką rzekę Wisłę z pomostem? – most

Co łączy.....

- 1) pracowite pszczoły ze stulatkiem?
- 2) płynący statek ze sportem?
- 3) potężne lwy z torbą papryki?
- 4) sprytnego liska z honorami?
- 5) ciężką lokomotywę z senatorem?
- 6) małą myszkę z bokserem?
- 7) odważnego pilota z plotką?
- 8) szybkiego jeźdźca z końcem roku szkolnego?
- 9) miseczkę pełną mleka z kotлетem?
- 10) jasno świecący księżyc z nocnikiem?
- 11) płonący budynek z żarłokiem?
- 12) czekoladowe ciastko z przysmakiem?
- 13) smaczne dania z rabarbarem?
- 14) mocne szczypce z Krakowianką?
- 15) drewnianą deskę z podnóżkami?
- 16) bardzo długą trąbę ze słońcem?
- 17) czarnego ptaszka z kosmykiem?
- 18) ostre kolce z jeżynami?
- 19) rogate zwierzę z wygodnymi kozakami?

ZADANIE 4

WYRAZY Z SYLAB

Z ostatnich sylab wyrazów utwórz nowe wyrazy. Dopisz **sześć** nowych wyrazów.

Uwaga: **KLASA 2** – wymagane trzy wyrazy

Przykład: jarzębina - napis - pisanie - niebo - bokser - serce - cerata

- 1) góra
- 2) ołówek
- 3) płótno
- 4) różowy
- 5) włóczęga
- 6) wróbel
- 7) jarzyny
- 8) narzędzia
- 9) rzemiosło
- 10)   warzywa
- 11)   zdarzenie
- 12)   bohater
- 13)   hałas
- 14)   hamak
- 15)   hasło
- 16)   hodowla
- 17)   herbata
- 18)   honor
- 19)   humor
- 20)   wahadło

ZADANIE 5

ZDANIA

Ułóż i zapisz logiczne zdanie, w którym każde słowo rozpocznie się podaną literą. Pamiętaj – używaj znaków interpunkcyjnych.

Przykład:

K... T...W...C...M...Z...M.

Odpowiedź: Kot Tomka wypił całe mleko z miseczki.

- 1) A...B.
- 2) A...B...C.
- 3) A...B...C...D.
- 4) A...B...C...D...E.
- 5) F...G...H...I...J...K.
- 6) Ł...L...M...N...O...P...R.
- 7) S...T...U...W...Z...N...M...P.
- 8) P...D...A...I...K...L...Z...N...K.
- 9) E...D...G...I...F...M...T...R...R.
- 10) M...L...T...P...O...W...D...S...B.

Klasa II

- 1) R...P...L.
- 2) T...O...S.
- 3) S...L...W.
- 4) Z...N...A.
- 5) M...D...O...L.
- 6) T...I...E...I...D.....
- 7) K...E...L...M.
- 8) P...W...D...D.
- 9) W...S...U...S...D.
- 10) M...D...M...K.

ZADANIE 6

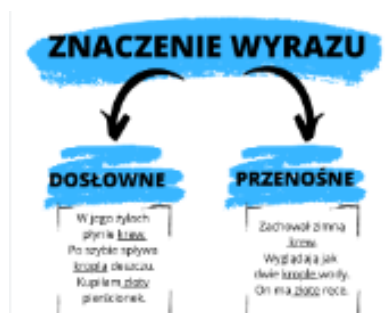
ZNACZENIE SŁÓW

Jakie jest znaczenie wyrazu? Udziel odpowiedzi przepisując wyraz i wybrane właściwe znaczenie.

Przykład: **NIEZAWODNY** - pewny, śmiały, niepewny

Odpowiedź: **niezawodny** - **pewny**

- 1) ZAWIEŚĆ- rozczarować, zasmucić, wspierać
- 2) SPEŁNIAĆ OCZEKIWANIA- ignorować, pomagać, sprostać wymaganiom
- 3) ULGA- odpoczynek, przepracowanie, obciążenia
- 4) OPIESZAŁY- szybki, niezdarny, powolny
- 5) KLAROWNY- przejrzysty, ukryty, zagmatwany
- 6) ZAANGAŻOWAĆ SIĘ- włączyć się, odmawiać, wycofać się,
- 7) CIOSY- słowa, uderzenia, kawałki
- 8) JUDASZ- szczelina, wziernik drzwiowy, miejsce modlitwy
- 9) KROCZYĆ- iść, biec, czekać
- 10) DOMATOR- osoba towarzyska, osoba lubiąca spędzać czas w domu, osoba odpoczywająca
- 11) EKSPRESJA- nieporozumienie, wyrazistość, agresywność
- 12) RYWALIZACJA- konkurencja, współpraca, pomoc
- 13) OTUCHA- wsparcie, oczekiwanie, obciążenie
- 14) POSTĘPOWANIE- zachowanie, wynik, wierność
- 15) KONSEKWENCJE- skutki, przyczyny, różnice

ZADANIE 7
PRZYMIOTNIKI

Napisz zdania uzupełniając luki odpowiednimi wyrazami.

Wyrazy:

BEZCZELNY SPRYTNY DOWCIPNY ROZRZUTNY
TOLERANCYJNY EMPATYCZNY WYNIOSŁY
SKĄPY OSZCZĘDNY SKROMNY

- 1) Paweł jest bardzo ..... i zawsze kupuje najdroższe ubrania, choć go na to nie stać.
- 2) Mój tato jest..... i akceptuje poglądy innych ludzi.
- 3) Kasia jest tak....., że nawet na moje urodziny nie kupiła mi żadnego prezentu.
- 4) Moja mama jest..... i zawsze dokładnie planuje swoje wydatki.
- 5) On był tak....., że powiedział nauczycielowi, że śmiesz go jego decyzja.
- 6) Staś jest tak....., że wszyscy śmiejemy się z jego opowieści.
- 7) Tomasz jest tak....., że zawsze znajdzie rozwiązanie każdego problemu.
- 8) Darek jest tak ....., że zawsze musimy dopytywać go jakie odniósł sukcesy w konkursach szkolnych.
- 9) Alicja jest tak ....., że współczuje i pomaga wszystkim w swojej klasie.
- 10) Krzyś jest tak ....., że uważa się za wyjątkowego i lepszego od innych.

ZADANIE 8

TRUDNE WYRAZY

Co znaczą wyrazy? Dopisz wyraz do opisu jego znaczenia.

Wyrazy:

**PASYWNOŚĆ CHIMERYCZNY DEGRADACJA LAPIDARNY
HEBANOWY PORAŻKA SUKCES AFIRMACJA AFRONT
BEZWZGLĘDNY KONKLUZJA KURIOZUM WSZCZĄĆ**

- 1) rozpocząć coś, zacząć - .....
- 2) zgoda na coś przy jednoczesnym uznaniu tego za dobre - .....
- 3) zwięzły, wyrazisty, treściwy - .....
- 4) zniewaga, potwarz - .....
- 5) fantastyczny, nierealny, urojony, kapryśny - .....
- 6) brak aktywności, bierność - .....
- 7) surowy, nie dopuszczający wyjątków - .....
- 8) przegranie czegoś, niepowodzenie - .....
- 9) obniżanie wartości czegoś - .....
- 10) wniosek - .....
- 11) coś dziwnego zdumiewającego - .....
- 12) pomyślny wynik - .....
- 13) zrobiony z drewna, mający bardzo ciemny kolor - .....

ZADANIE 9

OKREŚLANIE CZYNNOŚCI

Wypisz przynajmniej cztery czynności, które wykonuje osoba w danym zawodzie.

Przykład: Fryzjer – czesze, stylizuje, farbuje, strzyże

1) **Lekarz:** .....

.....

2) **Kucharz:** .....

.....

3) **Nauczyciel:** .....

.....

4) **Policjant:** .....

.....

5) **Mechanik:** .....

.....

6) **Pielęgniarka:** .....

.....

7) **Sprzedawca:** .....

.....

8) **Kelner:** .....

.....

9) **Psycholog:** .....

.....

10) **Ogrodnik:** .....

.....

11) **Sprzątaczką:** .....

.....

ZADANIE 10

SYNONIMY

Uzupełnij poniższe zdania, wstawiając odpowiednie synonimy do podanych słów. Pamiętaj, by zachować poprawną formę gramatyczną.

Przykład: Marek robił zadanie **błyskawicznie (szybko)**.

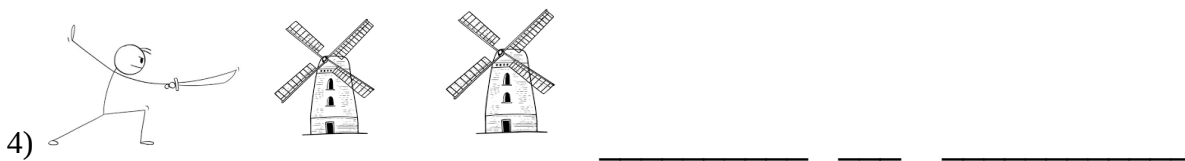
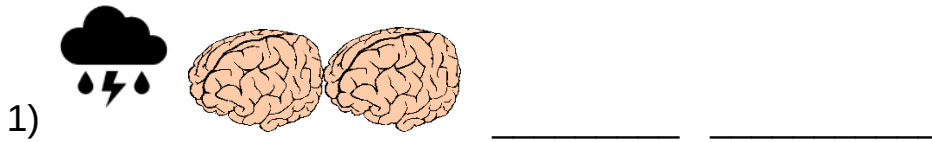
Mieszkańcy miasta zgromadzili się w parku, aby zobaczyć ..... (**niezwykłe**) wydarzenie. Wszyscy byli ..... (**weseli**) i nie mogli się doczekać atrakcji. Organizator wydarzenia przyjechał ..... (**punktualnie**) i stanął na scenie, gotowy rozpocząć imprezę. Wszyscy ..... (**jedli**) smakołyki, które przygotowali miejscowi kucharze i z zaciekawieniem ..... (**oglądali**) występy artystów, którzy tańczyli na scenie. Dookoła stały ..... (**wielkie**) namioty, w których można było korzystać z różnorodnych aktywności. Jeden z chłopców był bardzo ..... (**odważny**) i zgłosił się do występu w konkursie. Po zakończeniu zabawy wszyscy zaczęli ..... (**opowiadać**) sobie o swoich przygodach. Występy artystów były naprawdę ..... (**fascynujące**). Mieszkańcy już nie mogą się doczekać ..... (**kolejnego**) wydarzenia w swoim mieście.

ZADANIE 11

ZWIĄZKI FRAZEOLOGICZNE I POWIEDZENIA

Rozszyfruj obrazkowe rebusy tworząc popularne powiedzenia lub
związki frazeologiczne

ZADANIE 12

WYRAZY TO SAMO ZNACZĄCE

Uzupełnij zdania właściwym wyrazem.

1. LUD / LÓD

- a) Na jeziorze pojawił się gruby .....
- b) Dawniej mieszkał tu pradawny .....

2. MORZE / MOŻE

- a) ..... było wzburzone i groźne.
- b) ..... pójdziemy jutro do kina?

3. KOT / KOD

- a) Żeby otworzyć drzwi wpisz .....
- b) Na płocie siedział rudy .....

4. BÓG / BUK / BUG

- a) Rzeka ..... płynie przez Polskę.
- b) ..... słucha naszych modlitw.
- c) W parku rośnie .....

5. KAŻE / KARZE

- a) Mama ..... mi posprzątać pokój.
- b) Sąd ..... złodziei wysokimi grzywami.

6. ŁĄD / LONT

- a) W oddali widzieliśmy nieznany .....
- b) ..... w fajerwerku zaczął się wypalać.

7. JEŹYK / JERZYK

- a) ..... poleciał do swojego gniazda.
- b) ..... tupał wesoło do swojej mamy.

8. STRAŻ / STRASZ

- a) ..... pilnuje porządku.
- b) Nie ..... mnie!

9. WIEŻE / WIERZE

- a) Tam widać trzy wysokie .....
- b) Zrobiłem to w dobrej .....

10. MARZĘ / MAŻĘ

- a) ..... o podróży.
- b) ..... w zeszycie.

11. JEŻ / JESZ

- a) ..... ma ostre kolce.
- b) Co zazwyczaj ..... na obiad?

ZADANIE 13 KATEGORYZACJA

*Dopisz do każdej kategorii po pięć wyrazów, które do niej pasują
wg. przykładu:*

Zwierzęta leśne → lis, jeź, sarna, dzięcioł, wiewiórka

1. **NABIAŁ** → .....
- .....
2. **PIECZYWO** → .....
- .....
3. **POJAZDY** → .....
- .....
4. **EMOCJE** → .....
- .....
5. **NARZĘDZIA** → .....
- .....
6. **GRY** → .....
- .....
7. **DRZEWA** → .....
- .....
8. **POJEMNIKI** → .....
- .....
9. **ZAWODY** → .....
- .....
10. **GATUNKI RYB** → .....
- .....
11. **ZJAWISKA METEOROLOGICZNE** → .....
- .....
12. **PAŃSTWA EUROPEJSKIE** → .....
- .....

ZADANIE 14

RYMY

Dokończ zdania tak, aby się rymowały i zachowały logikę.

Przykład a): *Poleciałem ponad chmury, zobaczyłem tam szczyt **góry**.*

Przykład b): *Gdy się z rana dobrze czuję, **wtedy chętniej tu rymuję**.*

a) jednym wyrazem:

- 1) Te wesole krasnale mają piękne .....
- 2) Ratunku! We włosy wplątały mi się .....
- 3) Te żabki mają na głowach .....
- 4) Baśniowe wróżki wyczarowały dziś dla nas .....
- 5) Chętnie na co dzień noszę .....
- 6) Paweł ma kuzynki cztery, chodzą razem na .....
- 7) Zjem dziś zupy trzy miseczki a na deser .....

b) kilkoma wyrazami:

- 1) Gdy pożywne zjesz śniadanie, ...
.....
- 2) Chłopcy pięknie zaśpiewali, ...
.....
- 3) Wyszłam rano dziś na miasto, ...
.....
- 4) Każdy niechaj zapamięta, ...
.....
- 5) Rymy tworzę wyśmienicie, ...
.....

ZADANIE 15

WYRAZY Z WYRAZU

Wypisz jak najwięcej wyrazów, jakie możesz stworzyć wykorzystując litery z wyrazu ENCYKLOPEDIA. Stwórz co najmniej 10 nowych wyrazów.

ENCYKLOPEDIA

.....

.....

.....

.....

